

Door: Helen Meurs

Handpoppen gebruiken t.b.v. sociale vaardigheden

Kinderen met gedragsproblemen zijn vaak kinderen die hun frustratie, onmacht en onvermogen uiten door middel van hun (vaak negatieve) gedrag. Ze willen hun omgeving iets duidelijk maken maar beschikken niet over effectieve manieren om dit kenbaar te maken en de juiste sociale vaardigheden. Het ontstaan van gedragsproblemen kan vele oorzaken hebben maar in vrijwel alle gevallen hebben deze kinderen het moeilijk omdat er vaak gereageerd wordt op hun gedrag en er onvoldoende aandacht is voor de achterliggende behoefte, frustratie, onmacht of onvermogen wat ten grondslag ligt aan het negatieve of ineffectieve gedrag. Hierdoor voelen zij zich keer op keer afgewezen en onbegrepen in hun behoeften waardoor het gedrag vaak alleen maar erger wordt.. Er wordt vooral op de uiting gereageerd en niet op de roep om hulp en ondersteuning die er uit doorklinkt!

Wanneer je een kind met een gedragsprobleem kunt zien als een kind met een behoefte, dat handelt uit onmacht of onvermogen kan er een andere benadering ontstaan; het kind kan niet anders reageren dan het doet en heeft vooral begrip, ondersteuning en begeleiding nodig voordat het zijn gedrag kan veranderen. Het kind moet de mogelijkheid krijgen om steeds opnieuw te oefenen met ander (meer gewenst) gedrag en hierin ondersteund worden door de leerkracht om het nieuwe gedrag te stimuleren en te bestendigen. Het oude gedrag voelt voor het kind in het begin nog veel vertrouwd (dus veiliger) dan het nieuwe gedrag waardoor er veel aandacht moet zijn voor het leerproces wat het kind doormaakt. De basishouding van de leerkracht is hierbij van wezenlijk belang: deze moet openstaan voor het kind en door het gedrag heen kunnen kijken om daar een kind in nood te zien wat vooral gebaat is bij een duidelijke, positieve, invoelende en vriendelijke benadering. Een gedragsprobleem is alleen maar op te lossen wanneer alle betrokkene in de omgeving van het kind open staan voor de behoeften van het kind en moeite doen het kind andere manieren van reageren aan te leren.

Een handpop kan een goed hulpmiddel zijn om kinderen ander gedrag aan te leren; de handpop is voor veel kinderen een veilig en laagdrempelig medium. Ze kunnen zich achter de pop verschuilen en ander gedrag oefenen zonder zich daarbij direct kwetsbaar op te stellen. Via de handpop kunnen kinderen nieuwe ervaringen opdoen en er achter komen hoe andere kinderen, de groep, een ouder of de leerkracht daarop reageert. Veel kinderen met gedragsproblemen zijn vaak onzeker en zijn bang niet goed genoeg te zijn, uitgelachen of gepest zullen worden wanneer zij zich minder stoer en hard gaan opstellen. Dat stoere en harde uiterlijk hebben ze vaak nodig om te overleven binnen de thuissituatie of de groep waarbinnen zij zich bevinden. Het kind kan via een handpop op een veilige manier uitproberen wat er gebeurt wanneer het zich anders gedraagt en daarmee zijn eigen angst en onzekerheid toetsen aan de werkelijkheid. Het kind kan gaan ervaren dat anderen anders op hem gaan reageren wanneer hij zich anders gedraagt en kan gaan ontdekken dat zijn omgeving meer begrip en vriendelijkheid toont wanneer hij zich sociaal gaat opstellen en zijn frustratie, angst, onmacht en onvermogen op een andere manier leert uiten.

